

Motion till riksdagen 2008/09:Ub561

av Göte Wahlström m.fl. (s)

Elevernas inflytande över arbetsmiljön

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om elevinflytande över arbetsmiljön.

Motivering

Lagstiftningen om elevinflytandet i skolans arbetsmiljöarbete är spridd i olika styrdokument. Det försvårar för elever, lärare, skolledare och lärarutbildningar att ta till sig och följa lagstiftningen. Det gör det också svårare att kunna utveckla utbildnings- och arbetsmiljön i skolan. När nu regeringen under våren förväntas presentera ett förslag till en ny skollag och samtidigt arbetar med ett omfattande förslag till förändringar i arbetsmiljölagen som rör skolan är det mycket angeläget att lösa dessa brister. Elevernas inflytande över arbetsmiljön bör därför integreras i den kommande skollagen. Elevernas rätt till inflytande över arbetsmiljön ska också öka i takt med stigande ålder och mognadsgrad.

Såväl elevernas som elevskyddsombudens inflytande ska regleras i skollagen och i motsvarande styrdokument för andra skolformer. Idag finns klara otydligheter, som att den nuvarande regleringen beträffande elevskyddsombud återfinns i arbetsmiljölagen och arbetsmiljöförordningen, medan föreskriften om elevskyddsombud är utfärdad av Skolverket. Därmed försvåras kunskapsutvecklingen och risken är stor att ingen myndighet utövar tillsyn.

Om inga förändringar görs beträffande innehållsfrågorna kvarstår situationen att frågor kring den fysiska miljön i huvudsak hanteras av Arbetsmiljöverket, medan frågor kring den psykiska och sociala miljön, t.ex. mobbning, fortsätter att vara dubbelreglerad genom både skollagen och arbetsmiljölagen. Därtill kommer att vissa av dessa frågor i dag även omfattas av lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och ele-

Fel! Okänt namn på

ver. Om förändringar görs enligt förslagen i regeringens arbetsmiljöutredning (Bättre arbetsmiljöregler I, SOU 2006:44) kommer regleringen vara fortsatt spridd och olika för olika skolor och skolformer.

Ett annat angeläget område för regeringen att ta ställning till i den nuvarande beredningen handlar om var frågor kring hälsa för barn/elever i förskola och fritidshem ska vara placerade. Utredaren av arbetsmiljölagen konstaterar att det saknas en effektiv tillsyn som skydd för förskole- och fritidshemsbarnens hälsa och säkerhet. Flera aktörer är inblandade i tillsynen av den fysiska arbetsmiljön – Skolverket, kommunerna, Socialstyrelsen, Arbetsmiljöverket, Boverket, Naturvårdsverket samt ombud mot diskriminering – men enligt utredaren saknas det ett heltäckande tillsynsansvar över barnens psykosociala miljö. Vi anser att denna fråga bör prövas i ett nytt uppdrag. Exempelvis bör det utredas hur en enhetlig reglering kan gälla alla skolformer. Det är oacceptabelt att samma elever när de vistas i fritidshem, i samma byggnad, under samma skolledning och med lärare ur samma personalgrupp, omfattas av arbetsmiljölagen under vissa tidpunkter av dagen och inte vid andra.

Om regeringen inte samlar all lagstiftning i den nya skollagen, bör det utredas om en särreglering för elevers och studenters arbetsmiljöfrågor samlat på ett ställe i arbetsmiljölagen skulle vara ett effektivare lagstiftningsalternativ. Då uppnås fördelen med en ökad tydlighet och därmed bättre förutsättningar för ökade kunskaper och för en positiv utveckling. Med detta alternativ kvarstår dock nackdelen att frågor kring elevinflytande i arbetsmiljöarbetet och elevskyddsombudens rättighetsfrågor skulle fortsatt vara skilda från övrig reglering av elevernas inflytande.

Stockholm den 2 oktober 2008

Göte Wahlström (s)

Carina Hägg (s)

Margareta Persson (s)

Helene Petersson i Stockaryd (s)